

ఆయనతో పాటు మేము కూడా నిలబడేవాళ్ళం. ప్రవక్త (స) తన ఇంటి లోనికి ప్రవేశించనంతవరకు మేము నిలబడేవాళ్ళం. (బైహఖీ)

అంటే సభ ముగిసిన పిమ్మట నిలబడే వారు, గౌరవ సూచకంగా మాత్రం కాదు.

(۱۲۳۳/۳) (ضعيف) [۱۲] - ۴۷۰۶
وَعَنْ وَائِلَةَ بِنِ الْخَطَّابِ قَالَتْ: دَخَلَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ فِي الْمَسْجِدِ قَاعًا فَنَزَحَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَقَالَ الرَّجُلُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ فِي الْمَكَانِ سَعَةً. فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ لِلْمَسْجِدِ لَحَقًّا إِذَا رَأَى أَخُوهُ أَنْ يَتَزَحَّزَحَ فِي". رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي "شُعَبِ الْإِيمَانِ".

4706. (12) [3/1333-బలహీనం]

వాసి'ల బిన్ 'ఖ'త్రాబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మస్జిద్ లో కూర్చోని ఉన్నారు. ఒక వ్యక్తి వచ్చాడు. ప్రవక్త (స) తన చోటు నుండి కొంత జరిగారు. అతడు కూర్చోవటానికి కొంత స్థలం ఏర్పడింది. అతడు తన ప్రక్కన కూర్చోవాలని. ఆ వ్యక్తి, 'ఓ ప్రవక్తా! స్థలం చాలా ఉంది నేను మరోచోట కూర్చుంటాను. మీరు ఆందోళన చెందండి,' అని అన్నాడు. దానికిప్రవక్త (స) "తన ముస్లిమ్ సోదరుని రాక చూచి కొంచెం సర్దుకొని కూర్చోవడం ఒక ముస్లిమ్ విధి." అని అన్నారు. (బైహఖీ)

===== ۰ - بَابُ الْجُلُوسِ وَالْمَوْتِ وَالْمَسْنِي

5. కూర్చోవటం, నిద్రపోవటం, నడవటం

ఇస్లామ్ ధర్మం జీవితానికి సంబంధించిన అనేక నియమ నిబంధనల గురించి శిక్షణ ఇచ్చింది. అదేవిధంగా పడుకునే, కూర్చునే, నడిచే నియమాలను గురించి కూడా శిక్షణ ఇచ్చింది. సభలోకి వెళ్ళిన తర్వాత సలామ్ చేసి ఎక్కడ ఎలా కూర్చోవాలో కూడా ఇస్లామ్ బోధించింది. ఖుర్ఆన్‌లో అల్లాహ్ (త) సభ నియమ నిబంధనల గురించి ఇలా ఆదేశించాడు:

" ఓ విశ్వాసులారా! మీరు రహస్య సమా లోచనలు చేస్తే - పాప కార్యాలు, హద్దులు మీరి ప్రవర్తించటం మరియు ప్రవక్త ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించటం గురించి కాకుండా - పుణ్య కార్యాలు మరియు దైవభీతికి సంబంధించిన విషయాలను గురించి మాత్రమే (రహస్య సమాలోచనలు) చేయండి. మరియు అల్లాహ్ పట్ల భయభక్తులు కలిగి ఉండండి. ఆయన సన్నిధి

లోనే మీరు సమావేశపరచబడతారు. నిశ్చయంగా, రహస్య సమాలోచన పైతాన్ చేష్టయే. అది విశ్వాసులకు దుఃఖం కలిగించటానికే! కాని అల్లాహ్ అనుమతలేనిదే అది వారికి ఏ మాత్రం నష్టం కలిగించజాలదు. మరియు విశ్వా సులు కేవలం అల్లాహ్ మీదే నమ్మకం ఉంచుకోవాలి. ఓ విశ్వాసులారా సమావేశాలలో (వచ్చే వారికి) చోటు కల్పించ మని మీతో అన్నప్పుడు, మీరు జరిగి, చోటు కల్పిస్తే, అల్లాహ్ మీకు విశాలమైన చోటును ప్రసాదిస్తాడు. మరియు ఒకవేళ మీతో (సమావేశ లేక జిహాద్‌కు) లేవండి అని చెప్పబడితే! మీరు లేవండి. మరియు మీలో విశ్వసించిన వారికి మరియు జ్ఞానం ప్రసాదించ బడిన వారికి అల్లాహ్ ఉన్నత స్థానాలను ప్రసాదిస్తాడు. మరియు మీరు చేసినదంతా అల్లాహ్ బాగా ఎరుగును. (అల్ ముజాదలహ్, 58:9-11)

ఈ ఆయతుల ద్వారా క్రింది విషయాలు తెలిసాయి: (1) కొంతమంది కలసి మాట్లాడుతున్నప్పుడు హింసలు, అత్యా చారాలు, పాపాలకు అవిధేయతలకు సంబంధించిన విషయాలను గురించి మాట్లాడుకోరాదు. దైవభక్తి, దైవభీతి, మంచి విషయాలను గురించి మాట్లాడుకోవాలి. (2) సభల్లో కూర్చున్నప్పుడు పరచుకొని కూర్చోరాదు. ఇతరులకు కూడా చోటు లభించేలా సర్దుకొని కూర్చోవాలి. (3) సభల్లో ఒకవేళ ఎవరినైనా లేచి నిలబడండి అని అంటే, లేచి నిలబడాలి. (4) సభల్లో ఎక్కడ చోటు దొరికితే అక్కడే కూర్చోవాలి. ప్రత్యేక స్థలం కోసం ప్రయత్నించరాదు. (5) భుజాలను దాటుతూ ముందుకు వెళ్ళే ప్రయత్నం చేయరాదు. ఎందుకంటే 'హదీసు'లో దీన్ని గురించి వారించబడింది. జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సభల్లో మాలో ఎవరైనా వస్తే ఎక్కడ చోటు దొరికితే అక్కడ కూర్చుండిపోయేవారు. (అబూ దావూద్) (6) సభల్లో కూర్చున్నవారిని లేపి వారి స్థానంలో కూర్చోరాదు. (7) అవసరం ఉండి, ఎవరైనా తన చోటి నుండి లేచి వెళితే తిరిగి వచ్చిన తర్వాత అతడే ఆ చోటుకు హక్కు గలవాడు. (8) ఇద్దరు వ్యక్తులు ఏదైనా ప్రత్యేక విషయం గురించిమాట్లాడుతుంటే వారిఅనుమతలేకుండావారిని విడదీయరాదు. లేదా వారిమధ్యకూర్చోనివారిమాటలు వినరాదు. (9) ఒకవేళ కొంతమంది బృందంగా కలసి కూర్చోని ఉంటే వారి మధ్యకు వెళ్ళికూర్చోరాదు. ఎందు

కంటే ఒకరి వైపు ముఖం, మరొకరి వైపు వీపు ఉంటుంది. ఇది అసభ్యతను సూచిస్తుంది. ఇటువంటి వ్యక్తిని ప్రవక్త (స) శపించారు. (తిర్మిజి) (10) దారిలో కూర్చో కూడదు. దానివల్ల వచ్చేపోయేవారికి ఇబ్బంది కలుగుతుంది. ఇంకా ఇది అగౌరవంగా కూడా ఉంటుంది. మార్గం హక్కును చెల్లించాలి. ప్రవక్త (స) మార్గాల్లో కూర్చోకూడదని వారించారు. ప్రవక్త (స) అనుచరులు తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో అయితే అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఒక వేళ తప్పనిసరి అయితే మార్గం హక్కును చెల్లించండి. ప్రవక్త (స) అనుచరులు మళ్ళీ మార్గం హక్కు అంటే ఏమిటి అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) (i) దృష్టిని క్రిందికి మరల్చి ఉంచాలి. (ii) హానికరమైన వస్తువులను మార్గం నుండి తొలగించాలి. (iii) సలామ్ కు సమాధానం ఇవ్వాలి. (iv) మంచి మాటలను బోధించాలి. (v) చెడు మాటల నుండి వారించాలి. (బుఃఖారీ) (11) సభలో కూర్చున్నవారు వచ్చే వ్యక్తికి గౌరవ సూచకంగా నిలబడరాదు. ప్రవక్త (స) దీన్ని వారించారు. (12) సభలో తన తోటి వారితో సున్నితంగా వ్యవహరించాలి. అతని గౌరవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. అతని ముందు కాళ్ళు చాచి కూర్చోరాదు. (అదబుల్ మఫ్తద్ / బుఃఖారీ) (13) ఇతరులను ఇబ్బందికి గురిచేసే వస్తువులను తినరాదు. బీడీ, సిగరెట్లు, పొగాకు, గుట్కా, ఖైన్ మొదలైనవి. (14) రహస్యాలను అమానతుగా భావించి భద్రంగా ఉంచాలి. (అదబుల్ మఫ్తద్ / బుఃఖారీ) (15) సభలో అందరూ క్రింద కూర్చుంటే, ఎత్తైన ప్రదేశంపై కూర్చోరాదు. బోధనా నిమిత్తం కూర్చోవచ్చు. (16) పండితుల, గురువుల ముందు వినయంగా కూర్చోవాలి. (17) అందరూ కూర్చోని ఉంటే అనవసరంగా పండుకోరాదు. (18) సభలో కొందరు కూర్చోని ఉంటే, వారి అనుమతి లేకుండా ఇద్దరు వ్యక్తులతో రహస్య సంభాషణ చేయరాదు. (అదబుల్ మఫ్తద్ / బుఃఖారీ) (19) ప్రజలు మాట్లాడుకుంటున్నప్పుడు రహస్యంగా వారి మాటలు వినరాదు. (అదబుల్ మఫ్తద్) సభనుండి వెళ్ళినప్పుడు ఈ దుఃఆ చదివి వెళ్ళాలి. "ఓ అల్లాహ్! మేము నీ పరిశుద్ధతనే కొనియాడు తున్నాము, నీ గొప్పతనాన్నే చర్చిస్తున్నాము. ఇంకా ఆరాధనకు అర్హుడవు నీవేనని సాక్ష్యం ఇస్తున్నాము, నిన్నే క్షమాపణ కోరుతున్నాను, నీ వైపే మరలుతున్నాను."

మొదటి విభాగం
الفصل الأول

(۱۳۳۴/۳) (صحیح) - ۴۷۰۷

عَنْ ابْنِ عَمَرَ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَفْنَاءُ الْكُعْبَةَ مُحْتَبِيًا بِيَدَيْهِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

4707. (1) [3/1334-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) క'అబహ్ ప్రాంగణంలో మోకాళ్ళ చుట్టూ చేతులు కట్టుకొని కూర్చోని ఉండగా నేను చూచాను. (బుఃఖారీ)

(۱۳۳۴/۳) (متفق عليه) - ۴۷۰۸

وَعَنْ عَبْدِ بْنِ تَمِيمٍ عَنْ عَمِّهِ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْمَسْجِدِ مُسْتَلْقِيًا وَاضِعًا إِحْدَى قَتَمَيْهِ عَلَى الْأُخْرَى.

4708. (2) [3/1334-ఏకీభవితం]

'అబ్బాద్ బిన్ తమీమ్ (ర) తన చిన్నాన్న ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) మస్జిద్‌లో వెల్లకిలా పడుకొని, ఒక కాలును మరో కాలిపై పెట్టుకొని ఉండటం నేను చూశాను.¹⁰ (బుఃఖారీ, ముస్లిం)

(۱۳۳۴/۳) (صحیح) - ۴۷۰۹

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَرْفَعَ الرَّجُلُ إِحْدَى رِجْلَيْهِ عَلَى الْأُخْرَى وَهُوَ مُسْتَلْقٍ عَلَى ظَهْرِهِ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

4709. (3) [3/1334-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) "ఒక కాలిపై మరో కాలు పెట్టుకొని వెల్లకిలా పండుకోవటాన్ని వారించారు." (ముస్లిమ్)

(۱۳۳۴/۳) (صحیح) - ۴۷۱۰

وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "لَا يَسْتَلْقِيَنَّ أَحَدُكُمْ ثُمَّ يَضَعُ رِجْلَيْهِ عَلَى الْأُخْرَى." رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

4710. (4) [3/1334-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరూ ఒక కాలు మరో కాలిపై పెట్టుకొని వెల్లకిలా పరుండరాదు."¹¹ (ముస్లిమ్)

10) వివరణ-4708: మర్మాంగాలు కనబడే భయం లేకపోతే ఇలా పరుండవచ్చును.

11) వివరణ-4710: జాబిర్ (ర) ఈ రెండు 'హదీసు'లను ఉల్లేఖించారు. అంటే ఈ విధంగా పండుకోవటం ధర్మం కాదు. అయితే అబ్బాద్ బిన్ తమీమ్ ఉల్లేఖనం ద్వారా ఇది ధర్మ సమ్మతమే అనిపిస్తుంది. ఈ రెండు 'హదీసు'ల్లో వ్యతిరేకత ఉన్నట్టు కనిపిస్తుంది. కాళ్ళు

٤٧١١ - [٥] (متفق عليه) (١٣٣٤/٣)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "بَيْنَمَا رَجُلٌ يَتَخَرَّضُ فِي بَرْدَيْنِ وَقَدْ أَعَجَبَتْهُ نَفْسُهُ خُسْفٍ بِه الْأَرْضُ فَهُوَ بِنَجْلٍ فِيهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ".

4711. (5) [3/1334-ಎಕೆಭವಿತಂ]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: ఒక వ్యక్తి రెండు దుప్పట్లు ధరించి గర్వంగా వెళ్తున్నాడు. అది అతనికి ఎంతో గొప్పగా అనిపించింది. అతన్ని భూమిలోకి కృంగి వేయటం జరిగింది. అతడు తీర్పు దినం వరకు దిగబడుతూ ఉంటాడు.¹² (బు'ఖారీ, ముస్లిం)

రెండవ విభాగం **الفصل الثاني**

۴۷۱۲ - [۶] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۵/۳)

عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ: رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُتَكِنًا عَلَى وَسَادَةٍ عَلَى يَسَارِهِ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

4712. (6) [3/1335-అపరిశోధితం]

జాబీర్ బిన్ సముర్రహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స)
తలగడకు ఆనుకొని కూర్చోవటం నేను చూశాను.
తలగడ ఆయన (స) కు ఎడమ ప్రక్క ఉంది. (తిర్మిజీ')
(۱۳۳۰/۳) (لم تتم دراسته) [۷] - ۴۷۱۳

۴۷۱۳ - [۷] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۵/۳)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا جَلَسَ فِي الْمَسْجِدِ احْتَبَى بِدَيْهِ . رَوَاهُ رَزِينٌ

తిన్నగా ఉంచి ఒక దానిపై మరొకటి పెట్టుకుంటే మరేం అభ్యంతరం లేదు. అయితే ఒక కాలు నిలబెట్టి మరొకాలు దానిపై పెడితే ఇది అభ్యంతర కరమైన విషయమే. మర్నాగాలు బహిర్గతాకాని పక్షంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. ధర్మసమ్మతమే. పైజామా ధరించి ఉంటే ఎటువంటి భయంలేదు.

12) వివరణ-4711: వీడు ఖారూన్ కావచ్చు లేదా మరో వ్యక్తి కావచ్చు. అల్లాహ్‌కు గర్వం అంటే సచ్చదు. అది నడకలో అయినా, కూర్చోవటంలో అయినా సరే. ఖుర్ ఆన్‌లో ఇలా ఉంది:

"మరియు భూమిపై విర్రవీగుతూ నడవకు. నిశ్చయంగా నీవు భూమిని చీల్చునూ లేవు మరియు పర్వతాల ఎత్తుకు చేరనూ లేవు!" (బనీ ఇస్రాయీల్, 17:37)

ఈ ఆదేశాల్లో ఏ ఒక్కదాన్ని అతిక్రమించినా అది నీ ప్రభువుకు అసహ్యకరమైనది.

٢٥- كِتَابُ الْأَدَابِ : ٤٦٢٨-٥١٥٤ الجزء ٢: ١513

4713. (7) [3/1335-అపరిశోధితం]

అటు స'య్యాద్ 'ఖుద్దీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మస్జిద్‌లో కాళ్ళను రెండు చేతులతో చుట్టుకొని కూర్చునే వారు. (ర'జీసీ)

۴۷۱۴ - [۸] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۵/۳)

وَعَنْ قَبِيلَةٍ بَنَتْ مَخْرَمَةً أَنَّهَا رَأَتْ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْمَسْجِدِ وَهُوَ قَاعِدٌ الْفُرُصَاءَ . قَالَتْ : فَلَمَّا رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَتَخَشَّعَ أُرْعِدْتُ مِنَ الْفَرَقِ . رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ .

4714. (8) [3/1335-అపరిశోధితం]

ఖైలన్ బిన్తె మ'ఖేరమహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మస్జిద్లో కాళ్ళను చేతులతో చుట్టుకొని కూర్చుంటుంటాడు. ప్రవక్త (స)ను ఈ విధంగా దీని స్థితిలో చూసి నేను తీవ్ర ఆందోళనకు గురయ్యాను. (అబూ దావూద్)

٤٧١٥ - [٩] (صحیح) (١٣٣٥/٣)

وَعَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا صَلَّى الْفَجْرَ تَرَبَّعَ فِي مَجْلِسِهِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ حَسَنَاءً. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4715. (9) [3/1335-ದೃಢಂ]

జాబిర్ బిన్ సమురహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఫత్తే
నమా'జు చదివి పూర్తిగా వెలుతురు వ్యాపించే వరకు
మోకాళ్ళపై కూర్చునేవారు. (అబూ దావూద్)

٤٧١٦ - [١٠] (صحیح) (١٣٣٥/٣)

وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا عَرَسَ بِلَيْلٍ اضْطَجَعَ عَلَى شِقِّهِ الْأَيْمَنِ وَإِذَا عَرَسَ قُبِيلَ الصُّبْحِ نَصَبَ ذِرَاعَهُ وَوَضَعَ رَأْسَهُ عَلَى كَفِّهِ. رَوَاهُ فِي "شَرْحِ السُّنَنِ".

4716. (10) [3/1335-ದೃಢಂ]

అబూ ఖైతాద్‌హ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణంలో రాత్రి చివరి భాగంలో విశ్రాంతి తీసుకోవటానికి దిగితే కుడి ప్రక్క పరుండేవారు, ఇంకా ఉదయానికి ముందు విశ్రాంతి తీసుకుంటే తన చేతిని నిలబెట్టి అరచేతిపై తల ఉంచి పరుండే వారు - నిద్రాకూడదని.¹³ (షరహు స్సున్నహ్)

13) ఈ 'హదీసు' ద్వారా తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే, మనిషి ఎడమ ప్రక్క తిరిగి పండుకుంటే, అతని హృదయం స్థిమితంగా ఉంటుంది. విశ్రాంతి లభిస్తుంది. మంచి నిద్ర వస్తుంది. వైద్యుల ప్రకారం ఎడమ వైపు

۴۷۱۷ - [۱۱] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۵/۳)
وَعَنْ بَعْضِ آلِ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَ: كَانَ فِرَاشُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْوًا مِمَّا يُضَعُّ فِي قَبْرِهِ وَكَانَ الْمَسْجِدُ عِنْدَ رَأْسِهِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4717. (11) [3/1335-అపరిశోధితం]

ఉమ్మై సలమహ్ సంతానం కథనం: ప్రవక్త (స) పడక సమాధిలో ఉంచబడేలా ఉండేది. ముస్లిద్ ప్రవక్త (స) తలకు దగ్గరగా ఉండేది. అంటే అక్కడ ప్రవక్త (స) తహజ్జుద్ నమాజు చదివేవారు. లేచి సులువుగా నమాజు చదివేలా ఉండేది. (అబూ దావూద్)

۴۷۱۸ - [۱۲] (صحيح) (۱۳۳۵/۳)
وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: رَأَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلًا مُضْطَجِعًا عَلَى بَطْنِهِ فَقَالَ: "إِنَّ هَذِهِ صِجْعَةٌ لَا يُجِبُهَا اللَّهُ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

4718. (12) [3/1335-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒక వ్యక్తిని బోర్లాపండుకొని ఉండటం చూసి, ఈ విధంగా పండు కోవటం అల్లాహ్ కు ఇష్టంలేదు అని అన్నారు. (తిర్మిజి)

۴۷۱۹ - [۱۳] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۶/۳)
وَعَنْ يَعِيَشَ بْنِ طَخْفَةَ بْنِ قَيْسِ الْغِفَارِيِّ عَنْ أَبِيهِ. وَكَانَ مِنْ أَصْحَابِ الصُّفَّةِ - قَالَ: بَيْنَمَا أَنَا مُضْطَجِعٌ مِنَ السَّحَرِ عَلَى بَطْنِي إِذَا رَجُلٌ يُحَرِّكُنِي بِرِجْلِهِ فَقَالَ: "هَذِهِ صِجْعَةٌ يَبْغِضُهَا اللَّهُ" فَتَطَرْتُ فَإِذَا هُوَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ

4719. (13) [3/1336-అపరిశోధితం]

'సుఫ్ఫహ్ వారిలో ఒకరైన య'యీష్ బిన్ 'తిఖ్ ఫహ్ బిన్ ఖైస్ 'గిఫారి తన తండ్రిద్వారా ఉల్లేఖనం: నేను ఉదయం వేళ బోర్లాపండుకొని ఉన్నాను. ఒక వ్యక్తి నన్ను తన కాతిలో కదిపి 'ఈ విధంగా పడుకోవటం అల్లాహ్ కు నచ్చదు' అని అన్నాడు. నేను లేచి చూసేసరికి ఆ వ్యక్తి ప్రవక్త (స). (అబూ దావూద్, ఇబ్ని మాజహ్)

۴۷۲۰ - [۱۴] (صحيح) (۱۳۳۶/۳)

وَعَنْ عَلِيٍّ بْنِ شَيْبَانَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ بَاتَ عَلَى ظَهْرٍ بَيَّتَ لَيْسَ عَلَيْهِ حِجَابٌ".

తిరిగి పండుకుంటే ఆహారం జీర్ణం అవుతుంది. కాని కుడి ప్రక్కలో ఈ ప్రత్యేకత ఉండదు

وَفِي رِوَايَةٍ: حِجَابٌ - فَقَدْ بَرَأْتُ مِنْهُ الذَّمَّةُ ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ .
وَفِي " مُعَالِمِ السُّنَنِ " لِلْخَطَّابِيِّ " جَجَى " .

4720. (14) [3/1336-దృఢం]

'అలీ బిన్ సైబాన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం "గోడలులేని ఇంటి పైకప్పుపై పడుకునే వ్యక్తి గురించి అల్లాహ్ పై ఎటువంటి బాధ్యత లేదు. (అబూ దావూద్)
ఎందుకంటే చుట్టూ గోడలు లేకుంటే పడిపోయే భయం ఉంటుంది.

۴۷۲۱ - [۱۵] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۶/۳)
وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَنَامَ الرَّجُلُ عَلَى سَطْحٍ لَيْسَ بِمَحْجُورٍ عَلَيْهِ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

4721. (15) [3/1336-అపరిశోధితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) చుట్టూ గోడలు లేని పైకప్పుపై పడుకోరాదని వారించారు. (తిర్మిజి)

۴۷۲۲ - [۱۶] (ضعيف) (۱۳۳۶/۳)
وَعَنْ حُذَيْفَةَ قَالَ: مَلَعُونٌ عَلَى لِسَانِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَعَدَ وَسَطَ الْحَلْفَةِ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

4722. (16) [3/1336-బలహీనం]

'హుజైఫహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సభలోకి వచ్చి మధ్య కూర్చున్న వ్యక్తిని శపించారు. (తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

۴۷۲۳ - [۱۷] (صحيح) (۱۳۳۶/۳)
وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "خَيْرُ الْمَجَالِسِ أَوْسَعُهَا". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4723. (17) [3/1336-దృఢం]

అబూ స'యీద్ 'ఖుద్రి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: 'విశాలంగా ఉన్నదే అన్నిటికంటే మంచి సభ.' (అబూ దావూద్)

۴۷۲۴ - [۱۸] (صحيح) (۱۳۳۶/۳)

وَعَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ: جَاءَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَ أَصْحَابُهُ جُلُوسٌ فَقَالَ: "مَا لِي أَرَاكُمْ عَرِيقًا؟" رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4724. (18) [3/1336-దృఢం]

జాబిర్ బిన్ సమురహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) అనుచరులు పరస్పరం దూరంగా కూర్చోని ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) వచ్చి వారిని చూసి, 'ఇలా చెల్లాచెదురుగా కూర్చో కూడదు. అందరూ కలసి కూర్చోవాలి.

పరస్పరం ప్రేమాభి మానాలతో ఉంటారు' అని అన్నారు. (అబూ దావూద్)

(۴۷۲۵ - [۱۹] (ضعیف) (۱۳۳۶/۳)
وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ فِي الْفَيْءِ فَقَلَّصَ الظِّلَّ فَصَارَ بَعْضُهُ فِي الشَّمْسِ وَبَعْضُهُ فِي الظِّلِّ فَلْيَقُمْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4725. (19) [3/1336-బలహీనం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: 'మీలో ఎవరైనా నీడలో కూర్చోని ఉంటే, నీడ అక్కడి నుండి జరిగి, ఎండ వస్తే, అతని కొంత శరీరభాగం నీడలో, కొంత భాగం ఎండలో ఉంటే, అక్కడి నుండి లేచి నిలబడాలి. ఎండలో అయినా కూర్చోవాలి లేదా నీడలో అయినా కూర్చోవాలి. ఎందుకంటే కొంతఎండలో కొంతనీడలో కూర్చోవటం, పడుకోవటం పైతాన్ పని. (అబూ దావూద్, షరీహుస్సన్నహ్)

రెంటి ప్రభావాలు వేర్వేరుగా ఉంటాయి. ఒకేసారి రెంటి వల్ల హాని కలగవచ్చు.

(۴۷۲۶ - [۲۰] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۷/۳)
وَفِي "شَرْحِ السُّنَّةِ" عَنْهُ قَالَ: "وَإِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ فِي الْفَيْءِ فَقَلَّصَ عَنْهُ فَلْيَقُمْ فَإِنَّهُ مَجْلِسُ الشَّيْطَانِ". هَكَذَا رَوَاهُ مُعَمَّرٌ مُؤَقَّوفاً.

4726. (20) [3/1337-అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: మీలో ఎవరైనా నీడలో కూర్చోని ఉండి, ఆ నీడ తగ్గుతుంటే అక్కడి నుండి లేచి పోవాలి. ఎందుకంటే కొంత నీడలో మరికొంత ఎండలో ఉండే ప్రదేశం పైతాన్ కుర్చునే ప్రదేశం.(షరీ హుస్సన్నహ్)

ఇదేవిధంగా మ'అమర్ - సహచరుని ప్రోక్షంగా ఉల్లేఖించారు.

(۴۷۲۷ - [۲۱] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۷/۳)
وَعَنْ أَبِي أُسَيْدٍ الْأَنْصَارِيِّ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ وَهُوَ خَارِجٌ مِنَ الْمَسْجِدِ فَاخْتَلَطَ الرَّجَالُ مَعَ النِّسَاءِ فِي الطَّرِيقِ. فَقَالَ النِّسَاءُ: "اسْتَأْخِرْنَ فَإِنَّهُ لَيْسَ لَكِنَّ أَنْ تَحْقُقَنَّ الطَّرِيقَ عَلَيْكِ بِحَافَاتِ الطَّرِيقِ". فَكَانَتِ الْمَرْأَةُ تَلْصِقُ بِالْجِدَارِ حَتَّىٰ إِنْ تَوَبَّهَا لِيَتَّعَلَ بِالْجِدَارِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ أَبِي شَيْبَةَ الْإِمْنَانِ."

4727. (21) [3/1337-అపరిశోధితం]

అబూ ఉస్సైద్ అ'న్సారీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మస్జిద్ నుండి బయలుదేరి బయటకు వెళుతున్నారు. దారిలో స్త్రీ పురుషులు కలసి నడుస్తున్నారు. అది ప్రవక్త (స) చూశారు. ప్రవక్త (స) స్త్రీలతో, 'మీరు పురుషుల వెనుక నడవండి, మార్గం మధ్యలో నడవకండి. మార్గానికి ఒక మూల నడవండి,' అని అన్నారు. అది విన్న వెంటనే స్త్రీలు ఒకమూల నుండి నడవసాగారు. ఒక్కోసారి వారి దుస్తులు గోడకు తాకేవి. (అబూ దావూద్, టైహాఖీ-షు'అబిల్ ఈనాన్)

(۴۷۲۸ - [۲۲] (ضعیف) (۱۳۳۷/۳)
وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَى أَنْ يَمْشِيَ بِعَيْنِي الرَّجُلِ - بَيْنَ الْمَرَاتِنِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4728. (22) [3/1337-బలహీనం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం : ప్రవక్త (స) పురుషుడు ఇద్దరు స్త్రీల మధ్య నడవరాదని వారించారు. (అబూ దావూద్)

(۴۷۲۹ - [۲۳] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۷/۳)
وَعَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ: كُنَّا إِذَا أَتَيْنَا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَلَسَ أَحَدُنَا حَيْثُ يَنْتَهِي. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَذَكَرَ حَدِيثًا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرٍو فِي "بَابِ الْقِيَامِ" وَسَنَدُكَرُ حَدِيثٌ عَلِيٍّ وَأَبِي هُرَيْرَةَ فِي "بَابِ أَسْمَاءِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَصِفَاتِهِ " إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى .

4729. (23) [3/1337-అపరిశోధితం]

జాబిర్ బిన్ సమురహ్ (ర) కథనం: మేము ప్రవక్త (స) సమావేశంలోనికి వస్తే, సమావేశం చివర ఖాళీ స్థలంలో కూర్చునేవారం. (అబూ దావూద్)

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మి(ర) ఉల్లేఖించిన రెండు 'హదీసు' లను బాబుల్ ఖియామ్ లో పేర్కొనడం జరిగింది. ఇన్నా అల్లాహ్ 'అలీ (ర), అబూ హురైరహ్ (ర) 'హదీసు'లను బాబు అస్మాయిన్నబియ్య వ సిఫాతీహాల్ పేర్కొంటాము.

الفصل الثالث
(۴۷۳۰ - [۲۴] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۸/۳)

عَنْ عَمْرِو بْنِ الشَّرِيدِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: مَرَّ بِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا جَالِسٌ هَكَذَا وَقَدْ وَضَعْتُ يَدِي الْيُسْرَى خَلْفَ ظَهْرِي وَاتَّكَأْتُ عَلَى أَلْيَةِ يَدِي. قَالَ: "أَتَقْعُدُ قَعْدَةَ الْمُعْضُوبِ عَلَيْهِمْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

4730. (24) [3/1338-అపరిశోధితం]

'అమ్మ బిన్ షరీద్ తన తండ్రి ద్వారా ఉల్లేఖనం: ప్రవక్త (స) నా ప్రక్క నుండి వెళ్ళారు. అప్పుడు నేను ఎడమ చేయి వీపుపై, కుడి అరచేతిపై సహాయంతో కూర్చోని ఉన్నాను. అది చూసి ప్రవక్త (స), 'ఈ విధంగా యూదులు కూర్చుంటారు. వాళ్ళు దైవారహానికి గురయ్యారు. అంటే గర్వాహంకారులు ఇలాగే కూర్చుంటారు,' అని అన్నారు. (అబూ దావూద్)

(۴۷۳۱ - [۲۵] (لم تتم دراسته) (۱۳۳۸/۳)

وَعَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: مَرَّ بِي النَّبِيُّ وَأَنَا مُضْطَجِعٌ عَلَى بَطْنِي فَرَكَّضَنِي بِرِجْلِهِ وَقَالَ: "يَا جُنُبٌ إِنَّمَا هِيَ ضِجَعَةٌ أَهْلُ النَّارِ." رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ.

4731. (25) [3/1338-అపరిశోధితం]

అబూ జర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నా ప్రక్క నుండి వెళ్ళారు. నేను బోర్లా పడుకొని ఉన్నాను. ప్రవక్త (స) తనకాలితోతన్ని, 'ఓజున్దుబ్! ఈవిధంగానరకవాసులు పండుకుంటారు,' అని అన్నారు. (ఇబ్నీ మాజుహ్)

ఈ'హదీసు' ద్వారా బోర్లాపడుకోవటం నిషిద్ధమని తెలిసింది.

=====

۶- بَابُ الْعُطَاسِ وَالتَّأَوُّبِ

6. తుమ్ము, ఆవులింతల నియమాలు

మొదటి విభాగం الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

(۴۷۳۲ - [۱] (صحيح) (۱۳۳۹/۳)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعُطَاسَ وَيَكْرَهُ التَّأَوُّبَ فَإِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ وَحَمَدَ اللَّهَ كَانَ حَقًّا عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ سَمْعُهُ أَنْ يَقُولَ: يَرْحَمَكَ اللَّهُ. فَأَمَّا التَّأَوُّبُ فَأَمَّا هُوَ مِنَ الشَّيْطَانِ فَإِذَا تَتَابَعَ أَحَدُكُمْ فَلْيُرْهِ مَا اسْتَطَاعَ فَإِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا تَتَابَعَ صَحَّكَ مِنْهُ الشَّيْطَانُ." رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

وَفِي رَوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ: "فَلِنْ أَحَدَكُمْ إِذَا قَالَ: هَذَا صَحَّكَ الشَّيْطَانُ مِنْهُ"

4732. (1) [3/1339-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ కు తుమ్ముంటే ఇష్టం, ఆవులింతంటే అసహ్యం. మీలో ఎవరైనా తుమ్మితే, 'అల్-హమదులిల్లాహ్,' అనాలి. వినే ముస్లిమ్ సమాధానంగా, 'యర్-హము కల్లాహ్,' అని అనాలి. అదేవిధంగా ఆవులింతలు పైతాన్ తరపునుండి వస్తాయి. మీలో ఎవరికైనా ఆవు లింతలు వస్తే, సాధ్యమైనంత వరకు దాన్ని తొలగించ

డానికి ప్రయత్నించాలి. ఎందుకంటే ఎవరైనా ఆవు లింతలో నేరు విప్పితే, పైతాన్ నవ్వుతాడు. (బుఖారీ)

ఎవరైనా ఆవులింతలు తీసుకుంటే పైతాన్ నవ్వుతాడు.¹⁴ (ముస్లిమ్)

(۴۷۳۳ - [۲] (صحيح) (۱۳۳۹/۳)

وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ: الْحَمْدُ لِلَّهِ وَلْيَقُلْ لَهُ أَخُوهُ-أَوْ صَاحِبُهُ-يَرْحَمُكَ اللَّهُ. فَإِذَا قَالَ لَهُ يَرْحَمُكَ اللَّهُ فَلْيَقُلْ: يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحْ بِأَلَيْكُمْ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

4733. (2) [3/1339-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ఎవరికైనా తుమ్ము వస్తే దానికి కృతజ్ఞతగా, 'అల్-హమదు లిల్లాహ్,' అని పలకాలి. వినేవారు, 'యర్-హముకల్లాహ్,' అని పలకాలి. దానికి సమాధానంగా తుమ్మినవారు, 'యహ్-దీకుమ్ అల్లాహ్ వ యుస్-లిహు బాలకుమ్,' అని పలకాలి. (బుఖారీ)

(۴۷۳۴ - [۳] (متفق عليه) (۱۳۳۹/۳)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: عَطَسَ رَجُلَانِ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَمِعَتْ أَحَدَهُمَا وَلَمْ يَسْمَعْ الْآخَرَ فَقَالَ الرَّجُلُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ سَمِعْتَ هَذَا وَلَمْ تَسْمَعْني قَالَ: "إِنَّ هَذَا حَمْدُ اللَّهِ وَلَمْ تَحْمَدِ اللَّهَ."

4734. (3) [3/1339-ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ముందు ఇద్దరు వ్యక్తులు తుమ్మారు. ఒక వ్యక్తి, 'అల్-హమదు లిల్లాహ్,' అని అన్నాడు. దానికి సమాధానంగా, 'యర్-హము కల్లాహ్,' అని అన్నారు. రెండవ వ్యక్తి తుమ్ముకు సమాధానం ఇవ్వలేదు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'ఓ ప్రవక్తా! తమరు అతని తుమ్ముకు సమాధానం ఇచ్చారు. నా

14) వివరణ-4732: సహజమైన తుమ్ము వస్తే తల తేలిక అవు తుంది. హృదయం పరిశుద్ధమౌతుంది. పిదప సంతోషం, ప్రశాంతత, ప్రసన్నత లభిస్తాయి. దైవారాధ నకు కారణభూత మౌతాయి. ఆవులింతలు అశ్చర్యను, నోమరితనాన్ని కొని తెస్తాయి. పైతాన్ కు ఇవంటే ఇష్టం. అంతే కాక ఇది దైవ ధిక్కారానికి గురిచేస్తాయి. ఆవు లింతల్లో నేరు తెరచు కుంటుంది. అప్పుడు నోటిపై చేయి పెట్టు కోవాలి. చూసేవారికి అసహ్యం అనిపించ కుండా. కీటకాలు, ఈగలు వెళ్ళకుండా సాధ్యమైనంత వరకు ఆవులింతల్ని ఆపే ప్రయత్నం చేయాలి.